

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	Alapképzés (BA) бакалавр	Tagozat		Tanév/félév	
Ступінь вищої освіти		Форма навчання	Nappali Денна	Навчальний рік/семестр	2022-2023 II

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	Magyar dialektológia
Назва навчальної дисципліни	Угорська діалектологія
Tanszék	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport
Кафедра	Кафедра Філології, Угорська філологія
Képzési program	014 Középfokú oktatás (Magyar nyelv és irodalom)
Освітня програма	014 Середня освіта (Мова і література угорська)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 4 Előadás: 16 Szeminárium/gyakorlat: 30 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: 74
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язковачивибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 4 Лекції: 16 Семінарські/практичні заняття: 30 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 74
Tárgyfelelősoktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Dudics Katalin, PhD dudics.katalin@kmf.org.ua
Викладач(и) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Дудич Катерина Іванівна, PhD dudics.katalin@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	A Mai magyar nyelv tantárgy (hangtan, lexikológia, lexikográfia, frazeológia, morfológia, mondattan, szövegten), A magyar nyelv oktatásának módszertana
Пререквізити навчальної дисципліни	

<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p> <p>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</p>	<p>Célja: A tantárgy célja, hogy megismertesse a dialektológia fogalmával, feladataival, nyelvjáráskutatás jelentőségével a hallgatókat, illetve hogy megismertesse a kárpátaljai kutatások eredményeit, tudatosítsa bennük ezek gyakorlati hasznosíthatóságát.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák: a többnormájú nyelvszemlélet kialakítása, melynek alapján a hozzáadó anyanyelvoktatás módszerei is eredményesebben alkalmazhatóak, a kommunikációs kompetencia fejlesztése, a szituatív kettősnyelvűség kialakítása, a nyelvjárási régiók jellemzőinek megismerése által a pozitív nyelvi attitűd kialakítása. a nyelvjárási szakirodalom kritikai elemzési készsége a dialektológiai nyomtatott és online kiadványok oktatási folyamatban való használatának képessége</p> <p>Főbb témakörei: A dialektológia fogalma, tárgya, feladatai, kapcsolata más tudományokkal. A dialektológia alapfogalmai: nyelvjárási régió (nyelvjárástípus), nyelvjárási csoport, helyi nyelvjárás; nyelvjárásziget, peremnyelvjárás. A nyelvjárások kutatásának és a nyelvjárási anyaggyűjtés módszerei. A nemzetközi és a magyar dialektológia rövid története; tájszótár, nyelvjárási szótár, nyelvátlasz. A nagy magyar nyelvjárási régiók (nyelvjárástípusok). A nyelvjárások és az iskola. Nyelvi hátrányos helyzet, megbélyegzés. A nyelvek és nyelvváltozatok nyelvészeti egyenlősége és társadalmi presztízisük egyenlőtlensége. A nyelvjárási tudat és attitűd, nyelvi identitás. A nyelvjárások szerepe, státusa és használati köre a 21. században.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p> <p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>A gyakorlati munkákkal, modulzáró dolgozatokkal 50 pont szerezhető.</p> <p>A vizsgán megszerezhető max. pont: 50, melyet a vizsgatétel 2 elméleti kérdésének kifejtésével (20-20 pont) és egy szakirodalmi tétel bemutatásával érhet el a hallgató.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p> <p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület: Classroom:</p>
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p> <p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>N. Császi Ildikó – Cs. Nagy Lajos. Magyar nyelvjárások. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 2015. Kiss Jenő. <i>Magyar dialektológia</i>. Budapest: Osiris. 2001. Csemicskó István – Márku Anita szerk. <i>Hiába repülsz te akárhová...</i> Beregszász, 2007 Lakatos Katalin. <i>Kárpátaljai magyar iskolások nyelvi tudata és attitűdje</i>. ELTE BTK. Doktori értekezés. 2010. Dudics Lakatos Katalin 2018. „...én is nyelvjárásban beszélek”. <i>Anyanyelv-pedagógia</i> XI, 2. http://anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=740 Dudics Lakatos Katalin 2019. Kárpátaljai magyar pedagógusok nyelvjárási attitűdjének alakulása két felmérés eredményei alapján (2008–2018). <i>Magyar Nyelvjárások</i> 57: 123–134. http://epa.oszk.hu/02200/02298/00057/pdf/EPA02298_mnyj_2019_57_123-</p>

[134.pdf](#)

Dudics Lakatos Katalin – Gazdag Vilmos. Dialektológiai alapfogalmak. Beregszász, 2020.

Gazdag Vilmos. Szláv elemek a kárpátaljai Beregszászi járás magyar nyelvjárásaiban. Törökbálint. 2021.